

Ptujski tednik

Štev. 6

Ptuj, 14. februarja 1958

Letnik XI.

Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156. NB Ptuj številka 643-T-206 — Uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Občinska konferenca ZKS občine Ptuj

Poglabljeno zaupanje državljanov

— največji uspeh organizacije

K občinski konferenci ZKS za občino Ptuj se je v soboto, 8. februarja, zbralo v dvorani občinskega komiteja ZKS v Ptuj 122 delegatov osnovnih organizacij. Potem, ko so izvolili organe konference, so delegati poslušali poročilo sekretarja občinskega komiteja ZKS Ptuj tov. Kranjčiča, ki je uvodoma spomnil na praznik slovenske kulture in prosvete — na Prešernov dan, nato pa spregovoril o

MEDNARODNI VLOGI ZKJ
ter med drugim podčrtal pomen politične akcije ZKJ, ki je s svojimi stališči vplivala mednarodnemu proletariatu vero v lastne sile in v moč političnih sredstev za reševanje spornih vprašanj. Ob situaciji bloksovskih grupacij in obstoju najnovejših vojne tehnik, kar bi lahko povzročilo popolno uničenje civilizacije, je to velikanskega pomena. Politika aktivne koeksistence je danes edina pot reševanja mednarodnih spornih vprašanj, politika združevanja mirujočih sil vseh narodov pa najrealnejša podlaga za ohranitev miru. Slednje je težka naloga, ker povzroča ekonomski napredek v razvitih deželah še večja nasprotja nasproti zaostalim, iz česar se pojavljajo zahteve po novi mednarodni delitvi dela. To vprašanje postaja vse bolj nujno, reševati pa ga je mogoče le s sporazumno akcijo vseh prizadetih. ZKJ je smatrala za svojo intervencionalno dolžnost postaviti se v tej stvari na stran odvisnih narodov, v katerih borbi za svobodo so vedno vidnejši elementi socializma. Glede na dežele z buržoazno družbeno ureditvijo zastopa ZKJ stališče, da je možen evolutijski razvoj v smeri socializma v teh deželah in da je treba torej sodelovati s silami socializma v njih.

Ko je razložil stanje v pogledu sindikalnih organizacij v svetovnem merilu, je tov. Kranjčič prešel na

NAŠE ODNOS Z ZSSR
ter poudaril, da je smatrala naša ZK za svojo dolžnost opozoriti partije vzhodnih dežel na škodljivost stalinističnega birokratskega sistema, ki je bil tako zakoreninjen, da se je začel lomiti šele po Stalinovi smrti. Prihod Hruščeva in Bulganina v Jugo-

slavijo ter svečane izjave, ki so bile podane ob tej priložnosti o koeksistenci in nevmešavanju, pa niso v celoti pomenile ureditve odnosov vse do odhoda Molotova iz CK KP SZ.

VLOGA KOMUNISTOV V OBČINI

Po VI. kongresu so razvili komunisti v občini svojo dejavnost predvsem v smeri aktiviranja množic na področju družbenega in delavskega samoupravljanja, v društvi in v izvajanju komunalne politike. Ocenjujoč uspehe njih dejavnosti ne moremo mimo ugotovitev, da se je pod vplivom komunistov visoko dvignila vloga subjektivnih sil širokih množic ne samo pri razdeljevanju in uporabi ustvarjenih sredstev za nadaljnje povečanje proizvodnje, temveč tudi za razvoj komunalnega življenja. Inicijativa delovnih ljudi se je sprostila, sile socializma pa so se okrepile. Največji uspeh organizacije pa je nedvomno v tem, da si je ZK s svojim delom pridobila še večje zaupanje državljanov.

S tem je nastalo stanje, ko so odprte nove možnosti za strnjevanje družbenih sil v komun. Doslej se je odvijalo družbeno upravljanje, izolirano po področjih dejavnosti: znotraj podjetij, v okviru ZK posebej v organih samouprave. Danes so pogoji za sodelovanje teh vej samoupravljanja, ki naj posebno pri skupnem reševanju komunalne problematike pride do izraza. Le tako bo možno nekaj ukreniti v pogledu zvišanja splošnega družbenega standarda, n. pr. glede trgovine, službe za olajšanje gospodinjstva, dela, verstva in vzgoje otrok itd. Stanovanjskim skupnostim bo v tem pogledu pripisan izreden pomen.

Kmetijski proizvajalci kažejo v zadnjem času več zanimanja za komunalna vprašanja kakor delavski sindikati. Vzrok za to je v enostranski usmerjenosti sindikatov na vprašanja podjetij, ker naš delavec čisto precejšnje vlogo svoje plače glede na odnose v komun, od katerih je v marsičem odvisen njegov standard. Interesi vseh proizvajalcev pa se lahko vskladijo le v komun. Zato je neposredna naloga sindikatov usposobiti delavce za sodelovanje med podjetjem in komunjo pri razdeljevanju sredstev kakor pri krepitvi materialne moči komun, od katere je odvisna življenjska raven vsega prebivalstva.

DELO KOMUNISTOV V KMETIJSTVU

Člani organizacije, ki se bavijo z vprašanji kmetijstva, so pokazali precejšnjo aktivnost, zavedajoč se, da se v naši stvarnosti rešujejo ta vprašanja ob pogojih individualnega lastništva zemlje in s sredstvi, ki se akumulirajo v KZ. Slednje je eden temeljnih pogojev za modernizacijo kmetijstva ob istočasnem razvoju socialističnih odnosov.

V občini je 22 KZ in 10 kmetijskih gospodarstev. Dohodek iz kmetijstva znaša letno nad 2 milijardi dinarjev. V letu 1957 so zajele zadruge 70 odst. proizvodnje, čeprav včlanjujejo le 70 odst. kmetijskih gospodarstev.

Živnoredja napreduje številčno bolj kakor produktivno. Povprečna mlečnost je še vedno nizka. Peljedaletstvo beleži uspehe v zviševanju hektarskih donosov. Močno pa zastaja sadjarstvo in vinogradništvo, ki se le počasi obnavlja.

Petletni načrt povečanja kmetijske proizvodnje predvideva povečanje za 51 odst. Realen načrt bo zahteval znaten napor.

Kmetijske zadruge so preveč usmerjene na trgovino. Razprav o liniji v kmetijstvu, ki jih organizirajo organizacije SZDL, se predstavniki KZ udeležujejo, h konkretnemu delu pa nikdo ne pristopi.

Tov. Kranjčič je govoril nato o subjektivnih pojavih pri članstvu, posebej pri članstvu, ki je zaposleno v trgovini, nato pa je obravnaval delo mladinske organizacije. Ugotovil je, da je premalo politične in materialne pomoči za razvoj vzgojne aktivnosti med mladino. Izven organizacij in društev je še vedno mnogo mladine, čemur bo potrebno posvetiti primerno pažnjo.

Poročilo tov. Kranjčiča je sledilo

ORGANIZACIJSKO POROČILO,

ki ga je prebral tov. Žigman. Navedel je, da je na območju občine 35 osnovnih organizacij ZK s 740 člani, od tega 235 (31,7 %) žena. 290 članov je delavcev, 353 uslužbencev in 81 ostalih. V poročilu je bilo v nadaljevanju obravnavano vprašanje ideološkega izpopolnjevanja, stanje mestnih in terenskih organizacij ter or-

ganizacij v podjetjih, kakor tudi delo občinskega komiteja.

Sledila je razprava po obeh poročilih. V njej so sodelovali številni tovariši, ki so obravnavali vsa važnejša javna vprašanja.

Na konferenci so izvolili nov

občinski komite, delegate za okrajno konferenco ter tov. Jančka Vogrinca za delegata za VII. kongres ZKJ, ki bo letos v Ljubljani

NAŠI DELEDATI IN

VI. KONGRES LMS

(Nadaljevanje in konec)

Popoldne 28. januarja smo si delegati iz našega okraja ogledali ladjedelnico »Titov« v Novem Beogradu. Spremljali so nas predstavniki tovarniških političnih organizacij. Po ogledu tovarne smo zopet sedli za mizo in izmenjali svoja mnenja ter se seznanili z delom tamkajšnje mladine. Za daljši pogovor ni bilo časa, ker smo se morali vrniti nazaj v kongresne prostore.

Zvečer smo bili povabljeni na ples, ki ga je priredilo založniško podjetje »Mladost«.

V sredo, 29. januarja, smo bili seznanjeni z resolucijami in pismom, ki je bilo poslano CK ZKJ in predsedniku Titu. Zvečer smo si ogledali film o aktivnosti mladine. Po končanem filmu je bilo pred domom sindikatov Jugoslavije veliko zborovanje mladine, na katerem je bilo nad 30.000 mladine. Na zborovanju je govoril predsednik mestnega komiteja LMJ Beograd, novo izvoljeni predstavniki CK LMJ tov. Mlika Tripalo in predstavniki na-

prednih mladinskih organizacij raznih držav sveta.

Po tem velikem zborovanju mladine smo se delegati napotili v hišo Izvršnega sveta LR Srbije, kjer nas je sprejel tov. Tito s soprogom Jovanko in višjimi državni in političnimi voditelji. V veseljem razpoloženju smo bili s tovarišem Titom več kot dve uri.

Prišel je čas odhoda iz Beograda. Utrujen in neprespani so delegati zapuščali Beograd. Slovenski delegati smo imeli rezervirane vagonce do Zidanega mostu. Na vlak ni bilo časa za spanje. Utrujenost se nam je hitro podelila. Živahno smo razpravljali o kongresu. Besed ni zmanjkalo vse do Maribora. Snovali smo nove načrte za delo z mladino na svojih področjih.

Največ razprav je bilo okrog zvezne delovne akcije. Postavili smo si nalogo, da bo dal mariborski okraj brigado kmečke mladine, ki bo odšla na delovišče že 1. marca t. l. Mladina se je že začela pripravljati, da ne bomo v

Po Halozah bodo kmalu začeli s kopjo, če bo še dalje tako ugodno vreme

Sobotno francosko bombardiranje tunijske vasi Sakijet Sidi Jusuf je preko noči povzročilo v vsem svetu veliko zaskrbljenost, posebno ker se sedaj pripravljajo na sestanek na najvišji ravni. Francozi so s svojim dejanjem dokazali, da hočejo na vsak način rešiti alžirsko vprašanje in čeprav na račun žena in otrok sosednje države.

Nekateri komentatorji primerjajo grozoten napad z zadnjimi dnevi v Indokini in z bitko pri Djen Ben Fuu. Takrat so Francozi izgubili svojo oblast in nekaj kasneje tudi Indokino. Tako je sedaj tudi v Alžiru, kjer traja vojna že nad tri leta, Francoska kapitalistična klika, ki se zbira v desničarskih krogih, je zadnje mesece postala tako nasilna in nesramna, da se resno lahko bojimo še kakšnega njenega hujšega nepremišljenega dejanja.

Po bombardiranju je ves svet vzrojil. Francozi so sklicali skupščino, na kateri so opravčevali svoje dejanje in glasovali za upnico vladi. Desnica je šla celo tako daleč, da je izrekla zaupnico armadi in jo pozvala, naj brani

francoske interese povsod in čeprav celo na tujem ozemlju. Ta krilatca je precej podobna stari nacistični frazami o pravici nemškega naroda do napada.

Francozi trdijo, da so upravičeno bombardirali vas, v kateri so se baje zbirali alžirski uporniki. Tuji diplomatski predstavniki so ugotovili, da so zadeli le civilno prebivalstvo. Bilo je 80 mrtvih in nad 130 ranjenih. O alžirskih upornikih in topovskih oporiščih ni bilo niti govora.

Zakaj pravzaprav gre, Francozi bi na vsak način radi obdržali Alžir, ker je to za njih ena najboljših kolonij. Alžir je postal za njih posebno privlačen, ko so odkrili petrolej. Sedaj stavijo zaradi tega vso svojo politiko, gospodarstvo in ugled na kocko, ker hočejo na vsak način zadržati svoje položaje.

Spor okoli Tunisa pa bo povzročil še druge neveselosti. Francozi so napadli vas skoraj izključno z ameriškim bombniki, ki so jih dobili kot pomoč za oborožitev Atlantske zveze. Ta letala so sedaj uporabili za napad na neodvisno deželo Tunis. Američani so v skrbeh, kajti to zadnje francosko dejanje dokazuje, da pošilja orožje svojim partnerjem zaradi njihove kolonialistične politike. V Washingtonu so zaradi tega zelo važnega dejstva izrekli samo zaskrbljenost, uradnega stališča pa še niso povedali.

Da bo tuniška vas imela posledice tudi v svetovnem merilu, si lahko predstavljamo. Sovjeti imajo zopet v rokah prikupno dejstvo — vi Francozi ste imperialisti, vi Američani pa jih podpirate, ker jim dajete orožje. Potem bo to vplivalo na odnose v Atlantski zvezi, kjer že od prej niso kazali prevelikega nagnjenja do pretiranega skupnega sodelovanja.

Poleg francoskih bomb sta bili v tem tednu še dve večji zadevi. Dulles je pristal na sestanek šefov držav, ne da bi se prej sestali zunanji ministri. Na ta način so Sovjeti s svojo pisemsko ofenzivo dosegli veliko zmago. Obveljala je njihova. Sedaj je le vprašanje, če bo do sestanka prišlo, kdaj in kje.

Druga precej važna zadeva pa je bil obisk britanskega zunanjega ministra Lloyda v Grčiji. Ciprsko vprašanje je ostalo tam, kjer je bilo pred obiskom. Grki na londonske zahteve in predloge ne pristanejo, ker hočejo pravico samoodločbe in nasprotujejo razdelitvi otoka med Turke in Grke.

Predvolilna zborovanja se nadaljujejo

Na celotnem področju bivšega ptujškega okraja, v občinah Gorišnica, Ormož, Središče, Lešje in Ptuj, so že v nedeljo 8. t. m. začela predvolilna zborovanja, ki se udeležijo kandidati za zvezne in republiške poslance tov. di. Jože Potrč, tov. Ljovka Stropnik, tov. Ivan Potrč, tov. Ivan Kranjčič, tov. Milko Gorišč, tov. Jože Trnšek, tov. Franc Belšak, tov. Marko Klemenčič, tov. Janez Petrovič in tov. Jože Segusa in odborniki občinskih ljudskih odborov. Na zborovih so volivci zanimajo za svetovno politične dogodke, še bolj pa za domača gospodarska vprašanja in se skoraj spodobno razvijajo prav živahna razprava, ki se pri večernih urah zavleče pozno v noč, pri nedeljskih dopoldnevih pa preko poldneva.

V nedeljo 16. februarja bo kandidat za zveznega poslanca tov. dr. Jože Potrč obiskal haloška področja in se bo udeležil popoldne predvolilnega zborovanja v Leskovcu, popoldne pa v Podlehniku. Kandidat za republiškega poslanca tov. Ivan Potrč je obiskal več zborov okrog 3. februarja t. l., ko se je tudi udeležil literarnega večera v Ptuj, na zborovanju pa bo še prišel prihodnje tedne. Več zborovanj bo obiskal tudi kandidat za zveznega poslanca tov. Zo-

ran Polič in sicer v drugi polovici februarja in v začetku marca t. l., ko ne bo več zadržan v Beogradu. Kandidat za republiškega poslanca tov. Milko Gorišč se je udeležil 7. februarja sestanka aktivistov in predstavnikov političnih organizacij ormoške občine. Konferenc in zborov so se udeležili tudi ostali kandidati.

Tudi po zborovanjih so volivci radi zadržali in pomenkujejo se kandidati in občinski funkcionarji in jih sprašujejo za razne nasvete.

Predvolilni problemi v občini Gorišnica

V občini Gorišnica sicer glede predvolilnih priprav ni kakšnih posebnih problemov. Zbori volivcev za potrjevanje kandidatov v republiški in zvezni zbor potekajo v redu, slabše pa je glede sklicevanja zborov volivcev-proizvajalcev. Težave so predvsem pri uslužbenih kmetijskih združenjih v Gorišnici, na Polenškem, v Zavrču, v Bukovcih ter na KG Sobotnici in Zavrču, ki niso smatrali za potrebno prevzeti na obč. LO ob določenem času za zbor potrebne materiale. Zborov tako seveda niso mogli skli-

cati ob pravem času.

Za zbor volivcev je značilno, da volivci brez posebnih težav sprejemajo zvišanje občinskih določen za 5 odst. in katerih del bo uporabljen za popraviljanje občinskih cest, ki so v nekaterih

predelih tega v resnici tudi potrebne.

Na splošno pa je situacija zadovoljiva, saj so ljudje v veliki večini zadovoljni s predlaganimi kandidati. Zato je tudi upati na lepo volilno udeležbo.

Potrošniški krediti po novem

Medtem ko so poprej podeljevali kredit do ene tretjine skupnega zasluzka za čas, za katerega je veljal kredit, bo moč po novih predpisih najeti posojilo samo do petine skupnega zasluzka v času odplačila. Tako bo lahko potrošnik z mesečnim prejemkom 15.000 dinarjev dobil na dveletno odplačilo največ 72.000 din posojila, pri zadolžitvi na tri leta pa se ta vsota zviša na 108.000 dinarjev.

Kot poprej, bodo tudi sedaj na triletno odplačilo dajali posojila za nakup pohištva in glasbil, na dve leti pa za nakup tehničnega blaga. Tehnično blago bo moč kupiti tudi na enoletno odplačilo, če višina kredita ne presega dvoletnega zasluzka.

Največje spremembe so pri nakupu tekstilnega blaga na potrošniški kredit. Po novih predpisih

se s posojilom lahko kupijo le izdelane obleke, volnene tkanine za moške obleke in plašče ter za ženske obleke in plašče, zavese in tkanine za pohištvo. Nasprotno pa je poprej bilo moč kupiti vse vrste tekstilnega blaga in obutve. Pomembna novost je tudi rok odplačila — deset mesecev, kar pomeni, da bodo odobravljeni krediti le v višini dvomesečne plače.

Po pojasnili Narodne banke so bile te spremembe potrebne zaradi tega, ker so zadolžitve potrošnikov naraščale hitreje kot hranilne vloge. Tako je lanskega novembra dosegel celotni naporavnan dolg potrošnikov 68,5 milijarde dinarjev. Zato so poosttrili nekatere predpise, ki naj bi vplivali tudi na pravilnejše usmerjanje potrošniških posojil, predvsem za nakup blaga trajnejše vrednosti.

Tretji tradicionalni ples

prireja Društvo inženirjev in tehnikov v restavraciji Kidričevo 8. marca 1958 ob 20. uri.

Vstop z vabil. Za prevoz pre-skrbljeno: odhod s Trga mladinskih brigad v Ptuj ob 19.15.

POMOČ AKTIVISTOM

Rokovnik volilnih opravil v zvezi z izvedbo volitev v Zvezno ljudsko skupščino (Zvezni zbor in Zbor proizvajalcev).

NAJPOZNEJE DO 1. MARCA

Zbor volivcev oziroma skupina državljanov predloži predlog kandidatur pristojni okrajni volilni komisiji.

NAJPOZNEJE DO 4. MARCA

Zbor volivcev oziroma skupina proizvajalcev pošlje predlog kandidatur pristojni okrajni volilni komisiji.

NAJPOZNEJE DO 6. MARCA

Okrajna volilna komisija določi na predlog občinskega ljudskega odbora volišča in imenuje člane volilnih odborov.

Takoj po potrditvi kandidature ali najpozneje do 8. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

NAJPOZNEJE DO 8. MARCA

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Rokovnik volilnih opravil v zvezi z izvedbo volitev v Ljudsko skupščino LRS (Republiški zbor in Zbor proizvajalcev):

NAJPOZNEJE DO 6. MARCA

Okrajna volilna komisija določi po predlogu občinskega ljudskega odbora volišča in imenuje člane volilnih odborov.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 8. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 10. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 13. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 15. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 18. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 21. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 24. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 27. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 30. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 31. MARCA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 1. APRILA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 4. APRILA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 7. APRILA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Takoj po potrditvi kandidatur ali najpozneje do 10. APRILA Okrajna volilna komisija razglasi vsako potrjeno kandidato.

Okrajna volilna komisija pošlje glasovnice, navodila o glasovanju in ovitek volivcem, ki služijo vojaški rok ali so na orožnih vajah.

Mesto in vasi se pripravljajo na pustovanje

Med Ptujem in Borlom udomačeni kurenti — Tudi letos bodo orači zapeli in zoračili po dvoriščih — Dekleta se najraje preoblečejo v moške in obiščejo svoje v sosednjih vaseh

Zavod za zaposlevanje invalidov in drugih že dela

Zavod za zaposlevanje invalidov in drugih oseb v Ptuj je začel 27. januarja t. l. z delom. V finomehaniki delavnici sta že dva izkušena delavca, ki popravljata stroje za zavoda pa tudi pisalne, računske in tudi druge stroje, ker Ptuj minulo leto ni imel nobenega finomehanika in so morali ti stroji na popravilo v Maribor ali Celje. V blagovnem skladišču imajo že lepo zalogo raznega blaga za otroške obleke, za kravate, za pletene jopice in drugo. V oddelku šivilj in pletilj že pridno delajo. Ob času našega obiska je ravno rezala prirezovalka spomladanske obleke za deklice, tri šivilje pa so pridno šivale. Dve pletilji sta se že postavili z lepimi volnenimi izdelki. 3 pletilske stroje že imajo, te dni pa bodo pripeljali še druge, ki so jih nakupili v Ljutomeru, Murski Soboti in v Lescan. 13 šivilj je zaposlenih doma z izdelovanjem oblek za otroško konfekcijo, kravati in drugih oblačilnih predmetov za odrasle in otroke. Zaposlili so

predvsem invalide in nezaposlene in bodo take sprejemali tudi v bodoče, ko bodo zavod še razširili, ne pa osebe, ki bi zapustile službo na dosedanjem mestu in bi želele zaposlitev pri zavodu. Tako zavod ne bi zmanjšal števila nezaposlenih, kakor je njegov namen.

Postopoma bo imel zavod zelo široko področje dela, saj bo zaposleval šivilje, pletilje, čevljarje, finomehanike, mizarje in druge. Že v začetku obratovanja se kaže, da se zavodu odpira široka perspektiva uslužnostnih storitev in da bo kmalu nastalo vprašanje, če

bodo sedaj izbrani prostori zadostovali. Zavod bo izdeloval predmete tudi po naročilu iz materiala strank. Ko se bo uslužnostna dejavnost v Ptuj zadostno utrdila, bo zaposleval zavod nezaposlene krojače, šivilje in druge za delo sposobne invalide in druge osebe tudi na podeželju. V Ptuj prirežane in v delo prevzete stvari bodo dane v izvršitev interesentom in bodo ob prevzemu tudi strokovno pregledane in ocenjene. Merilo za plačilo bodo norme po izdelkih. Zaposleni bodo zavarovani in se jim bo doba zaposlitve štela v pokojninsko dobo.

V prostorih na Kvedrovem trgu, nad trgovino Na-Ma v Ptuj, kjer je bila svojčas Posredovalnica za delo, so sedaj delovni prostori Zavoda za zaposlitev invalidov in drugih in le malo ljudi še ve, da je Zavod že začel januarja z delom. Čim se bo v javnosti o njegovih izdelkih in uslužnostnih dejavnostih še bolj izvedelo, ni bojazni, da zavod ne bi imel dela za svoje zaposlene in da njegovi izdelki ne bi našli odjemalcev.

Kmetijska gospodarska šola pri Veliki Nedelji

Občina Ormož je v začetku zime tudi pri Veliki Nedelji ustanovila kmetijsko-gospodarsko šolo. Pouk traja redno že tri mesece po triletnem tedensko, obiskuje pa ga lepo število doraščajočih mladine obojega spola. Občina je dala na razpolago mnogo učnih pripomočkov, kot so strokovne knjige, vzorci semen in gnojil ter razkužil, najvažnejše orodje in drugo, kar omogoča večje poudarjanje sicer teoretičnega pouka. Šola bo trajala do konca marca (teoretični del), pozneje pa se bo nadaljevala, kakor bodo prihajale posamezne kmetij-

Prešernov teden v Ptuj

Kulturne prireditve ob Prešernovem dnevu zavzemajo v Ptuj iz leta v leto večji obseg. Letos je trajal Prešernov teden od 2. do 8. februarja in se je začel z otvoritvijo razstave kitajskih slikarjev Chow Chian in Chow Leung Chen Ying v Mestnem muzeju, končal pa je z akademijo v Okrajnem gledališču. Na večeru slovenske besede mladih slovenskih literatov in na predstavah v ptujskem gledališču 3., 4., 5. in 6. februarja v Okrajnem gledališču v Ptuj so navzoči spoznali osebnosti in literarna dela Branka Rudolfa in Branka Hofmana, Dušana Mevlje, Ivana Potrča, Emila Frelaha in Miha Remca ter sposobnost igralcev ptujškega gledališča. Kulturni užitek pa je bil 17. t. m. v Glasbeni šoli poslušati kitajске pevce.

Proti ohromelosti bodo sedaj cepljeni samo otroci 1. in 2. razreda osnovnih šol

Cepljenje šolskih otrok proti otroški ohromelosti bo v tujakšnjih šolah med 17. in 22. februarjem t. l. in med 10. in 15. marcem t. l. Cepljeni bodo samo otroci 1. in drugih razredov, ker za vse 4 razrede primanjkuje cepiva. Slednji bodo prišli na vrsto v maju in juniju 1958, ko bodo prispele nove pošiljke cepiva. Okrajni higienski zavod Maribor, komisija za borbo proti otroški ohromelosti Maribor je s tem obvestila vse odseke za šolstvo, da bodo šole pravočasno obveščene in da bodo povsod pripravljeni na cepljenje.

Tudi na Bregu Prešernova proslava

V soboto 8. t. m. je bil v šoli na Bregu Prešernov večer. Organizacija SZDL in uprava šole sta pripravila pester program z govorom o pisatelju dr. Francetu Prešernu, z recitacijami, folklornimi točkami, z nastopom pionirjev in metuljčkov. Na Prešerno-

vem večeru je zapel Prešernovo »Zdravico« in »Pod oknom« pevski zbor z Brega pod vodstvom poizrtvovalnega pevovodje tov. Purga. Z recitacijami in solo petjem so navdušili navzoče tov. Aličeva, tov. Cvetkova in tov. Mesarič. Pevcem in pevovodji so navzoči navdušeno ploskali.

Tudi ob tej prireditvi se je videlo, da je šolski prostor za vse prireditve pretesen, saj ljudje napolnijo razred z odrom do zadnjega kotička. Prav prijetne bodo na Bregu prireditve v večji dvorani v Domu SZDL.

VESTI IZ SLOVENJE VASI Trgovali bodo z lesom in ustanovili osemenjevalno postajo

Zbor zadružnikov in zbor združnikov proizvajalcev v Slovenji vasi sta konec januarja t. l. razpravljala o razširitvi dejavnosti KZ Slovenja vasi in sta se zedinila o predlogu, da bi se začela KZ Slovenja vasi letos baviti z odkupom lesa na svojem poslovnem področju in na področju OLO Maribor ter tudi s prodajo — samostojno ali preko Gosdarske poslovne zveze Ptuj ali Maribor.

Ob isti priložnosti so vsi navzoči tudi sprejeli sklep o ustanovitvi osemenjevalne postaje v Slovenji vasi na sedežu KZ Slovenja vasi. Dosedanje izkušnje z nakupom, vzdrževanjem in pripuščanjem plemenitih blkov so jih razočarale. Drago plačani plemenjaki so bili po kratkem času nesposobni za razplod, zaradi česar jih je okrajna komisija izločila in so jih morali prodati pod izgubo kot klavno živino. Včasih so imeli 4 bike — plemenjake, pozneje so znižali število na 2 in smatralo, da bi bilo to vprašanje najlažje rešiti z ustanovitvijo umetne osemenjevalne postaje.

POVRATNA: Čebula 60—70 dinarjev za kg; česen 120, luščeni fižol 60, krompir 15, peteršilj 60—70, rdeča pesa 30, redkev 30, zelje v glavah 20—30, korenček 40—60, ohrovt 30, kisa repa 30, kisto zelje 40, špinata 100, zelena 60, por 40—50, motovilce 140 din za kilogram.

Zitarice in mlevski izdelki: koruza 30 din kg, pšenica 30, ječmen 40, ajdova moka 50, koruzni zdrob 50, oves 30, prosa 40, ajdova kaša 100—120, prosena kaša 80, koruzna moka 33 din kg. Sadje in sadeži: jabolka 80 din za kg, suho sadje 60—70 din za kilogram. Perutnina: kokoši 250—500, piščanci 300—600, jajca 15. Mleko in mlečni izdelki: mleko 30 din za liter, smetana 150, sir 40—80. Maščobe: mast 325 din za kg (uvožena domača mast 400), zaseka 400 din za kg. Meso: goveje meso 260 din za kg, teletina 300, svinjsko meso 400 din.

Transfuzijska postaja Ptuj se vsem zahvaljuje za humano pomoč bolnikom.

IZ JURŠINCE

Nad 40 krvodajalcev

Krajni odbor RK Juršinci je po skrbni agitaciji pridobil 41 zdravih ljudi, članic in članov RK, za oddajo krvi na postaji za transfuzijo krvi v ptujski splošni bolnišnici 6. februarja. Za akcijo se je zelo zavzel predsednik krajevnega odbora RK tov. Janez Pignar iz Gabernika, pri čemer so ga podprli tudi ostali odbor-

Kri so dali: Janez Pignar, Franc Osterc, Angela Matjašič, Roza Čuš, Marija Muhič, Franciška Koje, Marija Sveneček, Marija Firbas, Katarina Muhič, Marija Plohl, Marica Gajzer, Marija Mikša, Anton Čuček, Janez Toš, Franc Znidarič, Alojz Novak, Franc Kranjc, Julijana Pignar, Marica Čuček, Julijana Mikša, Marija Zavec, Franciška Zavec, Marija Čeh, Antonija Hrnja, Marija Matjašič, Terezija Arba, ter, Elizabeta Stanjko, Marija Gorjanc, Marija Pladunk, Antonija Toplak, Janez Plohl, Anton Matjašič, Janez Hrnja, Ivan Čeh, Franc Toš, Ignac Kuri, Franc Toš ml., Franc Horvat, Marija Belšak, Julijana Mihelič in Franc Filipič.

V ptujski bolnišnici so se vsem članicam in članom RK iz Juršince in okolice za to humano dejanje lepo zahvalili.

Šahisti agilni, dramski krožek pa počiva

V Stopercah se zbira redno 7 šahistov, ki predstavljajo prejšnjo skupino kot društvo. Sestajajo se v kmečki hiši ob velikih mizah ob dokaj obrabljenih šahovnicah in ostajajo pri igri pozno v noč. Pridružilo bi se jim še več, pa ne upajo nadlegovati sicer prijazne kmečke družine, ki je doslej podpirala stoperske šahiste, žal, ni za večjo skupino primerne prostora pa tudi ne šahovnice. Ob nedeljah in praznikih bi prišli vsi šahisti in si napovedali tiho tekmo. Mogoče se jim bodo usmili v šoli in jim dali priložnost za šahiranje, mogoče celo v Ptuj, da bi jih obdržali s kako novo šahovnico. Prav spodbudno bi bilo, da bi jih kdaj obiskali šahisti iz Ptuja, zlasti mlajši in se z njimi pomerili v tekmi, ki bi pokazale, kaj v Stopercah znajo in česar ne.

Ob vztrajnem delu šahistov se ljudje sprašujejo, zakaj počiva dramski krožek, ko pa bi ljudje tako radi obiskali kako njihovo prireditev ali predstavo. Ni prav, da oder nikomur ne služi in da čaka, da bo postal komu potreben. Literarnega gradiva sicer ne primanjkuje, mladina manjka le človek, ki bi jo pridobil za kulturnoprosvedno udejstvovanje. S. B.

Novi krvodajalci januarja 1958

Marija Praydič, Drbetinci 6; Franc Muhič, Drbetinci 27; Ferdinand Ploj, Drbetinci 4; Angela Rakusa, Drbetinci 27; Franc Veršič, Slavišna 2; Franc Pučko, Smolinci 15; Jože Danko, Smolinci 25; Rupert Veber, Vitomarci 62; Ana Bolčina, Vitomarci 86; Pavla Kukovec, Drbetinci 56; Elizabeta Fekonja, Drbetinci 46; Ivanka Kostanjevec, Gibina 28; Marija Kramberger, Smolinci 28; Terezija Čuček, Vitomarci 28; Franciška Čeh, Drbetinci 29; Stjepka Jagicinec, Drbetinci 1; Franc Kogurvan, Vitomarci 63; Ivan Rojs, Drbetinci 10; Amalija Rajh, Smolinci 25; Franc Kocuvan, Drbetinci 53; Franc Šamperl, Drbetinci 63; Marija Ileršič, Drbetinci 30; Anton Poharič, Drbetinci 61; Ivan Vebler, Kidričevo 7; Franc Krča, Čakovci 15; Milan Tominc, Kidričevo 13; Bibijana Cenc, Kidričevo 3; Pavla Feguš, Gorišnica 17; Lenart Petek, Osluševci 30; Jožef Robar, Maribor Dušanova 8; ing. Stanislav Tonejc, Kidričevo 3; Albert Klajderič, Cirkulane, Vel. Vrh 31; Stefan Veršič, Gruskovje 159; Stanko Voglar, Vel. Okč 34; Jernej Pauman, Cirkovec; Julčka Vidovič, Sp. Leskovec 9; Lizika Šmigoc, Varnica 7; Marija Bernjak, Leskovec 10; Marija Korošec, Velovšek 2; Lizika Šmigoc, Sp. Leskovec 8; Franc Žula, Strmec 32; Andrej Arnuš, Gruskovje 126; Karel Vidovoč, Repišče 13; Martin Kmetec, Strmec 59; Vili Majdak, Gruskovje 147; Feliks Kodrič, Varena 64; Avgust Holc, Cirkulane; Martin Orlač, Skorišnjak 4; Franc Šmigoc, Skorišnjak 4; Franc Vindiš, Leskovec 3; Janez Miakar, Belušček 36; Stefan Oršič, Gruskovje 157; Jurij Milošič, Vel. Varnica 112; Marija Vindiš, Berinjak 1; Ljuba Gabrovec, Belavšek 28; Terezija Kozel, Leskovec 8; Neža Vodusek, Strmec 17; Veronika Ivančič, Vel. Okč 10; Liza Arnežič, Spod. Leskovec 6; Julčka Vindiš, Strmec 4; Terezija Potočnik, Strmec 20; Veronika Vidovič, Gruskovje 143; Milica Mihelač, Strmec 3; Genovefa Vidovič, Trdobjci 27; Ivan Vindiš, Trdobjci 10; Julijana Bedrač, Gruskovje 170.

28. februarja občni zbor vodne skupnosti

V Mariboru bo 28. februarja t. l. občni zbor Vodne skupnosti porečja Drave, na katerega bodo prišli delegati gospodarskih organizacij, delegati obdvalskih elektrarn, občinskih ljudskih odborov na področju skupnosti, delegati ribiških društev, železniceškega transportnega podjetja Ljubljana, drž. zavarovalnega zavoda Ljubljana in gozdnega gospodarstva na področju Drave.

Rojstva, poroke in smrti na področju matičnega urada Ptuj

ROJSTVA

ROJSTVA: Deklice so rodile: Martina Jerič, Dragonja vas 9; Rozina Kmetec, Lancova vas 18; Stanislava Roškar, Prvenci 26; Terezija Princ, Majšperk 42; Hilda Dobrun, Zetale 8; Pavla Mitkovič, Starše 80; Ana Glavica, Zloganje 56; Ana Vaupotič, Varena 1; Justina Merc, Strmec 27; Terezija Vabič, Krčevina 11; Marija Rajh, Runeč 55.

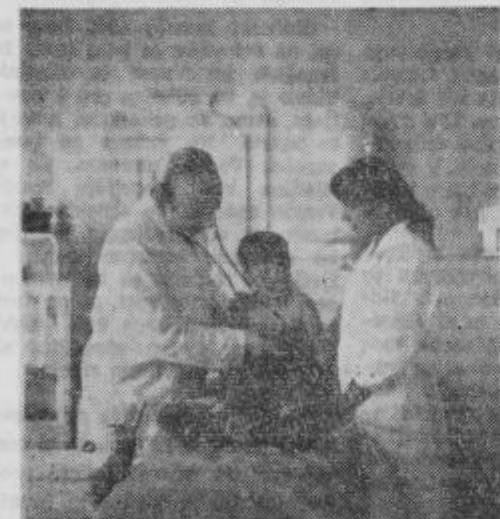
Dečke so rodile: Ana Kokol, Vintarovi 28; Marija Zupanič, Muretni 72; Anica Herak, Zg. Velovlak 21; Katarina Kamensček, Dragonja vas 19; Albina Bedenik, Nadole 57; Miroslava Lončar, Juršinci 2; Terezija Spreič, Zamušani 70; Jela Arnuš, Kicar 51; Marija Feguš, Gruskovje 10; Stefanija Zgeš, Ptuj; Elizabeta Matjašič, Placar 19; Justina Sušnik, Biš 39.

POROKE

POROČILI SO SE: Lovro Mesarič iz Ptuja in Marija Kaizerperger iz Ptuja; Vinko Fekonja iz Kungote 35 in Angela Kolarič iz Ptuja; Adolf Pestotnik iz Maribora in Jožeta Stumberger iz Ptuja; Franc Golob iz Spuhlje in Matilda Težak iz Ptuja; Jožef Vogral, Mestni vrh 59, in Marija Sitar iz Spuhlje.

SMRTI

SMRTI: Franc Nošk, Ptuj, roj. 1881, umrl 7. 2. 1958.

Otroški zdravnik tov. dr. Aleksander Poznik iz Ptuja pri svojem vsakodnevem opravilu v otroškem dispanzerju

mu ljudskemu odboru Ptuj tozadnevne spiske. Pri otrokih, ki bodo v tem času drugič cepljeni proti otroški paraliz, bo moralo miniti med injekcijo proti paraliz in injekcijo proti kozam in davici najmanj mesec dni. Da pa bo mogoče vzdržati med cepljenjem tako razdobje, bo cepljenje točno ob določenih datumih. Zato bodo dobile šole v zvezi s cepljenji vsa potrebna navodila in datume cepljenj, da bodo lahko zanje tudi pripravile prostor in vse potrebno.

Nad 3.000.000 din za kanalizacijo ptujске bolnišnice

Ptujsko bolnišnico bo stala zgraditev kanalizacije in čistilnih naprav nad 3 milijone dinarjev. O smotnosti in potrebi ureditve tega vprašanja smo že pisali.

Projekt za bolniško kanalizacijo je izdelalo Projektivno podjetje v Ljubljani, potrdila pa ga je komisija za revizijo glavnih projektov pri OLO v Mariboru.

Odpadne vode se bodo iz bolnišnice po končanih delih stekale v mestno kanalizacijo po predhodnem mehanskem čiščenju in kloriranju. Plavajoče trdne snovi pa bodo zadrževale posebne nizke grablje ob bočnem prepadnem jezui.

Z zgraditvijo kanalizacije in čistilnih naprav bodo začeli že koncem tega meseca. Mestna občina Ptuj je začela urejati mestno kanalizacijo že lansko jesen od Ljutomerske ceste mimo postaje in ob Grajeni v Dravo. Na to kanalizacijo bo priključena kanalizacija ptujске bolnišnice.

Učenci bodo odšli po končani šoli na poučno ekskurzijo na eno takšnih naprednih gospodarstev, kjer si bodo lahko ogledali vse gospodarske panoge, ki so jih v šoli obravnavali.

Verjetno jim bosta tudi takrat občina in domača KZ priskočili na pomoč.

Zadnja fluorografska akcija je odkrila več TBC bolnikov

Ob zadnji fluorografski akciji na področju bivšega ptujškega okraja se je izkazalo, da je na podeželju bolnih več starejših ljudi na TBC in da jim je potrebno nujno zdravljenje. Po temeljitih preiskavah so dobili prizadelet napotnice za brezplačno pljučno zdravljenje v bolnišnici za tuberkulozne v Ormožu. Med bolniki s področja ptujске občine so kmetje, kmetijski delavci, prevzitarji, invalidi in drugi. V januarju t. l. je bilo s področja ptujске občine na zdravljenju v Ormožu 18 bolnikov in znašajo stroški zdravljenja za januar 1958 zanje nad 435.000 din, ki jih bo poravnala občina Ptuj iz skupnih sredstev.

Za bolnike s področja bivših občin, ki so sedaj združene v ptujsko občino, pa odpade na ptujsko občino še plačilo nad 1.500.000 din zaostankov stroškov zdravljenja v ptujski bolnišnici. Skoraj ni dneva, da ne bi ptujska občina dobila računov za zdravljenje svojih občanov v raznih bolnišnicah po Sloveniji, zato mora vsako leto odrediti precejšnjo vsoto za poravnavo računov za brezplačno zdravljenje in za pomoč plačila nezmoglim.

V nedeljo, 16. februarja, popoldne se boste lahko nasmejali in nasplesali na maskeradi na Borju

MESTNI KINO PTUJ bo predvajal od 14. do 16. februarja ameriški barvni film »Sin Ali babes in od 18. do 20. februarja ameriški film »Dežela faraonov«.

KINO MURETINCI bo predvajal 15. in 16. februarja ameriški barvni film »Ujetnik dvorca Zenda«.

KINO MAKOLE bo predvajal 15. in 16. februarja ameriški barvni film »Skandal v Skurju«.

KINO »VEDROST« — MIKLAVŽ PRI ORMOŽU bo predvajal od 16. februarja ameriški film »Beniški lopov«.

NEDELJA, 16. FEBRUARJA
6.00—7.00 Domači nedeljski jutranji polhran — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved, 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega spreda, 7.15 Reklame, 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva, 7.35 Vedri zvoči, 8.00 Sportna reportaža, 8.15 Predstaviteljski album zabavnih melodij, 8.45 Mladinska radijska igra — Friedrich Feld: Metka in dvajset brivcev, 9.25 Kar radi poslušate (spored opernih in operetnih melodij), 10.00 Se pomnite, tovariši... Smeh med partizani, 10.30 Zapejmo in zagrjajmo! 11.30 Drobne orkestralne skladbe, 12.00 Nedeljska revija poperk in melodij, 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega spreda in obvestila, 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame, 13.30 Za našo vas, 14.15 Naši poslušatelji čestitajo in pozdravljajo, 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila, 15.15 Naši poslušatelji čestitajo in pozdravljajo, 16.15 Nikola Vitorič: Delbiatska pečara (reportaža), 16.45 Glasbeni mozaik, 17.30 Radijska igra — Amy Ticky: Pičle strašilo, Režija: Vladimir Skrbinašek, V naslovni vlogi: Frane Milčinski, 18.16 Veneli Intermezzo, 18.40 Ob 78-letnici skladatelja Emila Komela, 19.00 Zabavna glasba — vmes reklame, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Variete na vala 327,1 m, 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled spreda za naslednji dan, 22.15 V plesnem ritmu, 22.55 Poročila, 23.00 —23.15 in 23.30—23.45 Oddaja za tujino (prenos iz Beograda).

Knjižne novosti v študijski knjižnici

Izbrane pesmi Valentina Vodnika, V Ljubljani, Slovenska Matica 1958.
Linhartovo izročilo (Gledališki zbornik), Ljubljana 1957.
René Descartes: Razprava o metodi, Pravila, Ljubljana 1957.
James Stockley: Znanost spreminja svet, Ljubljana 1957.
Ivan Mohorič: Zgodovina obrti in industrije v Trzinu, Ljubljana 1957.
Kongres radniških svetov Jugoslavije, Beograd 1957.
The Parnassus of a small nation, (Antologija slovenske lirike), Ljubljana 1957.
E. Brenner: Die Literaturen der abendländischen Völker, Wels 1951.
E. Benner: Deutsche Literaturgeschichte, Wels 1956.
Bruno Müller-Sternberg: Stil-schulung, Wels 1952.
Steibacher Georg: Knaurs Vogelbuch, München-Zürich 1957.
Das Gesicht der Erde, Leipzig 1956 (Priročnik za fizično geografijo).
KNJIŽNICA JE ODPRTA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO OD 13. DO 19.30.

V zbrani družbi je pogovor tekkel o tem in onem. Tonček, ki se je delal najpametnejšega med njimi, je zastavil družbi vprašanje: »Ali je res, da žive oženjeni ljudje dlje kot samski?« Ker ni znal na to nihče odgovoriti, je sam povedal: »Ne, samo življenje se jim zdi daljše...«

KAREL GRABELJEK

Pomlad brez lastovk

Gornji odlomek je iz knjige Karla Grabeljeka: Pomlad brez lastovk, ki je izšla kot redna knjiga v zbirki Kmečke knjige za leto 1958.

Poleg te knjige je izšla založba v redni zbirki še knjige: Koledar 1958, prof. inž. Vinka Sadarja Gospodarjenje z gnojem in inž. Staneta Kraševca knjigo Preveč ljudi — premalo kruha. Menimo, da ne bi smelo biti kmečke hiše v Sloveniji, ki bi ne bila naročena vsaj na redno zbirko Kmečke knjige, če ne bi že naročila ostalih knjig, ki jih izdaja omenjena založba. Sicer pa se bralci o teh knjigah naj sami prepričajo. Naročajo se pri vseh KZ.

Smrekar je pogledal ženo. Nekam blede, prepadena je bila videti.

Smrekarici je bilo, kakor da je za nekaj ogozljfana. »Ali jih bo ta prekidata smrkja res prelasičila?« jo je prešinilo. Grabilo jo je, da bi stekla za njimi in jim povedala: »Saj ni tam, stran vas pelje.« A ji je bilo, kakor da jo je napadla huda bolezen. Oči so ji obstale na hčeri, videla je, da se smehlja. »Vesela je, ker jih

PROF. ANDREJ KOVAČ

Ptuj v zrcalu svojih ulic in trgov

Ze bežen pogled skozi veže nekdanjih patricijskih hiš nam razkriva še košček srednjeveške stavbene pojavnosti, ki jo občudujemo v ostankih vitkih gotičskih obokov. Ta slog je prevladoval pri ptujskih stavbah še pred velikimi požari v 17. stoletju. Takšen spomin iz te starejše dobe imamo tudi v potiskem oboku na Slovenskem trgu v hiši št. 1. poleg današnje delikatesne trgovine.

V ULICI, POSVEČENI SPOMINU MATIJE MURKA

S Slovenskega trga se spuščamo v ulico Matije Murka, domačina z Drstela pri Ptuj, rojenega 10. februarja 1861. Zelo pomembna so njegova dela iz slavistike, slovstvene zgodovine in narodopisja. V svojih »Spominih« nam je Murko zapustil marsikatero kulturnozgodovinsko zanimivost iz preteklosti Ptujja, kjer je obiskoval nižjo gimnazijo od leta 1872 do 1876. Umrl je v Pragi ob svoji 91-letnici, 11. februarja 1952. Na rojstni hiši je Muzejsko društvo iz Ptujja ovekovečilo njegov spomin s ploščo, v Muzejskem parku pa mu je leta 1956 postavilo spomenik.

UBOJ PODLOŽNIKA IZ LANCOVE VASI V CERKVENI ULICI

Današnja Murkova ulica se omenja kot Cerkvena ulica že leta 1423. Pestro zgodovino v tej ulici ima nekdanja Winklerjeva hiša, danes trgovina »Merkur«. V zgodovini se omenja ta »svobodna hiša« kot last završke graščine.

Ptujski kronist Ludvik Pečko (1804 do 1873) nam je v zgodovini minoritskega samostana in fare iz leta 1861 ohranil zanimiv opis razburiljivega dogodka, ki meče kaj čudno luč na objestni in bojevit plemiški rodbini Mosconov iz Lancove vasi in Qualandrov iz Ptujja, stanujočih v že omenjeni hiši. V letu 1624, ko je bil v Ptuj mestni sodnik Franc Guffante, so Mosconi napadli Qualandrove hišo v Ptuj, Mosconi in Qualandri so bili sicer v svaštvo, toda od leta 1624 so živel v sporu zaradi dediščine. Jožef Moscon je imel namreč ženo iz Qualandrove rodbine, Aldo po imenu. Omenjeni napadalec Simon Moscon je bil lastnik dvorca v Lancovi vasi in tudi sicer je imela ta rodbina več posestev in svobodnih hiš v ptujskem območju. Po letu 1718 jih srečamo kot gospodarje v Majšperku (Monsberg).

Qualandri pri napadu na njihovo postojanko v Ptuj niso držali križem rok. Član njihove družine Fermo je ustrelil skozi okno Mosconovega podložnika in se zatekel v minoritski samostan, postal menih in volil redovnikom polovico svojega premoženja.

VELIKONEMŠKA IDEJA JE BILA V PTUJUJ MOČNO UKORENINJENA

Malo pred prvo svetovno vojno so takratni oblastniki na ptujskem rotovžu staro Cerkveno ulico preimenovali v Bismarckovo, po znanem nemškem politiku, »slezemem kanclerju«. Njegovo ime je tesno povezano z evropsko politično zgodovino 19. stoletja. Največ po njegovem prizadevanju si je Nemčija prilastila Alzacijo in Lotaringijo v francosko-nemški vojni leta 1871. Bil je duša berlinskega kongresa le-

ta 1878 in nemške kolonialne politike. Slovanov ni maral, zlasti Poljakov ne. Njegovi govorji in spomini so izšli v knjižni obliki.

RENEŠANČNA HIŠA NA DANAŠNJEM TRGU MLADINSKIH BRIGAD

Še nekaj korakov in že smo na današnjem Trgu mladinskih brigad, ki se je pred stoletji imenoval Neudegg. Našo pozornost pritegne lepa ogalna hiša v renesančnem slogu, s krasnim portalom. Danes ima tu svoje preostre trgovina s čevlji »Triglav«.

V svoji preteklosti je poslojpe označeno kot trgovska hiša s krojnim blagom. Nova fasada je iz leta 1884, kot kaže letnica nad portalom. Nekdanja hiša je imela naslov: Mathias Steiner Gebäu am Neideck 1551 (Poslojpe M. Steinerja ob Neidecku). Pod tem napisom sta bila dva meščanska grba, Tomaža Ritzingerje in M. Steinerja. Po Pečkovi kroniki je dal najbogatejši trgovec v Ptuj Matija Steiner sezidati leta 1551 to hišo po načrtih stavbenega mojstra Tomaža Ri-

tzingerja. Steiner je umrl brez otrok in trgovino je po njegovi smrti prevzel Franc Guffante iz Lugana v južni Švici.

KRONIST PRIPOVEDUJE ZGODOBO O MLADEM GUFFANTEJU

Kako se je to zgodilo, izvemo iz kronike, ki pravi, da je nekega dne leta 1591 pripeljal k Steinerju minoritski gvardijan Oktavian Lombardus desetletnega dečka Franca Guffanteja, ki je prišel spomlad leta 1591 v Ptuj, da bi si kaj prislužil pri zidarjih in takratnih opekarnah izven Ptujja. Bil je sirota brez staršev in je nekega dne nevarno zbolel. Zanj se je zavzel omenjeni gvardijan in ga rešil iz zapuščenosti. Ko si je fant opomogel od bolezni, ga je menih pripeljal k omenjenemu trgovcu, ki ga je rad sprejel za svojega in ga določil za dediča svojega trgovskega podjetja. Neki Franc Guffante, morda Steinerjev posinovljenec, je bil mestni sodnik v Ptuj v letih 1646 do 1647, leta 1654 in v letih 1663 do 1664. Za njegovega službovanja so zaradi bližajoče se nevarnosti na novo pozidali

Strelstvo

Težko pričakovani dvoboj med SD Turnišče in Železničarjem iz Ptujja se je v nedeljo dopoldne končal z zmago strelcev iz Turnišča. Končni rezultat najzanimivejšega dvoboja je minimalen 1.582:1580 za Turnišče. Tesnemu porazu Železničarja je pripisati upravičeno in neupravičeno odstopnost nekaterih najboljših strelcev, tako da tudi nekateri zelo dobri rezultati, kot na primer Koželja (171), Raša (169), Vertiča (167) niso mogli nadoknaditi izgubljenega. Prav tako tudi zelo dobra ekipa iz Turnišča ni imela najboljšega dneva, vendar je zasluženega zmagala. Zadnji obračun bo prihodnjo soboto, ko se bodo strelci iz Turnišča borili za naslov prvaka proti prav tako dobri ekipi iz Kidričevega.

Ostali rezultati:

Kidričevo — Drava 1571:1411, Pletarna — Remont 1523:1439. PA

TVD Partizan Ptuj

Društvo Partizan želi izdati ob 50-letnici ustanovitve telovadnega društva v Ptuj spomenico. Društveni arhiv izpred prve svetovne vojne in med obema vojnama je popolnoma ali večinoma uničen. Iz teh razlogov prosimo vse bivše pripadnike, da stavijo pripravljatelju odboru na razpolago podatke (poročila, zapiske, fotografije, časopisne izrezke in podobno), ki so jih rešili pred okupatorjem, in ki bi lahko služili sestavljalcem spomenice.

Zlasti prosimo svoje, sorodnike in znance padlih borcev in sodelavcev v osvobodilni vojni 1941-1945, da sporoče imena pripadnikov »Sokola« in če je mogoče, da darujejo tudi njih fotografije.

Pripravišalni odbor

»Akademska plesna prireditve« preložena na 1. marec

Pred kratkim je bilo objavljeno, da bodo priredili ptujski akademiki 8. februarja »Akademske plesne prireditve« v Narodnem domu. Toda, ker jih je pri tem zadrževal študij in ker niso mogli dobiti pravočasno dvorane, so morali plesno prireditve preložiti na 1. marec. »Akademska plesna prireditve« bo torej 1. marca v Narodnem domu v Ptuj.

Kakor vsako leto, tako so se tudi letos ptujski akademiki vestno lotili priprav za plesno prireditve. Seveda je uspeh v precejšnji meri odvisen od uvidne pomoči nekaterih podjetij, ki so pri-

PREŠERNOVA DRUŽBA

ki je že doslej s svojim peštrim in aktualnim izborom prispevkov z vseh področij človeške dejavnosti in izpod peres najboljših piscev ena izmed najbolj priljubljenih in nepogrešljivih knjig slovenskih domov. Uredništvo koledarja si bo prizadevalo, da si to priznanje še utrdi. Tudi za prihodnje leto si je že zagotovilo sodelovanje najboljših avtorjev tako z leposlovnega kot s poljudnoznanstvenega in družbenega področja.

V koledarju bo tudi obilica praktičnih navodil s področja gospodinjstva, tehnike za domačo uporabo, zdravstvenih nasvetov, poleg tega pa mnogo zabavnega gradiva, pisanih in risanih šal ter vsakovrstnih zanimivosti. Bogat slikovni material pa bo tudi v tem koledarju kar najskrbneje izbran.

Pohitite z vpisom! Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, ki so skoraj v vseh šolah in večjih podjetjih, vse knjigarne, podružnice Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice in uprava v Ljubljani, Erjavčeva cesta 14/a.

Ob koncu leta bodo

ČLANI

PREŠERNOVE DRUŽBE

prejeli za redno članarino 320 din pet, za 550 din pa celo 7 knjig. Ena izmed njih je

KOLEDAR

PREŠERNOVE DRUŽBE

ki je že doslej s svojim peštrim in aktualnim izborom prispevkov z vseh področij človeške dejavnosti in izpod peres najboljših piscev ena izmed najbolj priljubljenih in nepogrešljivih knjig slovenskih domov. Uredništvo koledarja si bo prizadevalo, da si to priznanje še utrdi. Tudi za prihodnje leto si je že zagotovilo sodelovanje najboljših avtorjev tako z leposlovnega kot s poljudnoznanstvenega in družbenega področja.

V koledarju bo tudi obilica praktičnih navodil s področja gospodinjstva, tehnike za domačo uporabo, zdravstvenih nasvetov, poleg tega pa mnogo zabavnega gradiva, pisanih in risanih šal ter vsakovrstnih zanimivosti. Bogat slikovni material pa bo tudi v tem koledarju kar najskrbneje izbran.

Pohitite z vpisom! Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, ki so skoraj v vseh šolah in večjih podjetjih, vse knjigarne, podružnice Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice in uprava v Ljubljani, Erjavčeva cesta 14/a.

INFORMACIJE

Dežurstvo zdravnikov

17. 2. dr. Matko Mrgole od 16. do 7. ure; 18. 2. dr. Ladislav Pirc od 16. do 7. ure; 19. 2. dr. Milan Carli od 16. do 7. ure; 20. 2. dr. Ivo Medved od 16. do 7. ure; 21. 2. dr. Franc Rakuš od 16. do 7. ure.

Dežurstvo lekarn

Od sobote, 15. februarja, do sobote, 22. februarja 1958, dežurna lekarna v Prešernovi ulici.

Ogled ptujskih muzejev

Muzej na gradu odprt ob delavskih med 9. in 12. in med 14. in 16. uro, ob nedeljah in praznikih med 8. in 12. uro, popoldne zaprto.

Mitrej na Bregu razkazuje tovarišica Milica oz. Ivan Rudolf, stanujoča zraven Mitreja, Mitrej na Hajdini pa tov. Gojkovič, Hajdina šte. 33.

Pregledi

v otroškem dispanzerju

Brezplačni pregledi zdravih otrok v petkih med 13. in 15. uro, bolnih otrok pa vsak dan med 10. in 12. uro razen ob sobotah in nedeljah.

Posvetovanje žena

Posvetovanja in brezplačni pregledi bodočih mater v ponedeljkih in sredo med 12. in 14. uro.

Posvetovanja in brezplačni pregledi mater po porodih v torkih in četrtek med 12. in 13. uro.

Pregledi bolnih žena vsakodnevno med 13. in 15. uro razen ob sobotah in nedeljah.

Otroška maškerada

Društvo prijateljev mladine vabi na otroško maškerado, ki bo v nedeljo, 16. februarja 1958, ob 13. uri v Narodnem domu za predšolske in osnovnošolske otroke, ob 16. uri pa za dijake.

Novi naročniki

»Ptujskega tednika«

Alojz Šepce, Ptuj; Irma Toplak, Ptuj; Franc Kranjc, Moškanjci; Franc Černivec, Moškanjci; Peter Brumen, V. P. Rijeka; Mlinsko podjetje Ptuj; Franc Zavac, Moškanjci; Jože Unuk, Ptujška gora; Brigita Trglavčnik, Desterški; Vinko Cafuta, Ptuj; Masten, Polensak; Ivan Milnarčič, Središče; Martin Arnuš, Moškanjci; Janko Kmetec, Starše.

Vreme

ZA ČAS OD 14. DO 23. FEBR.

Zima še ni končana. Sneg in obdobje mraza še prideta, vendar ni mogoče zagotovo določiti dneva vremenskega preobrata. To bo okoli 14. ali 19. febr., mogoče celo okoli 26. febr. Tik pred preobratom bodo padle obilne padavine; sprva dež, pozneje sneg. V ostalem pretežno suho vreme.

V. M.

Na brzopoteznem turnirju SD Ptuj za mesec februar je zmagal Bobak Janko pred Šorlijem, Pernatom, Ryževskim, Mauričem, Rudolfom, Nežmahom ml. itd. Turnirja se je udeležilo 16 igralcev in igrali.

ŠPORT

DTV »PARTIZAN« V MARKOVCIH O SVOJEM DELU

V nedeljo, 9. 2. 1958, je TVD »Partizan« Markovci poslal občan enoletnega dela. V domu »Partizana«, ki so ga krasile številne diplome in priznanja, ki si jih je društvo pridobilo, so se zbrali pripadniki društva in člani krajevnih organizacij, da bi poslušali poročila društvenih funkcionarjev.

Društvo je bilo v letu 1957 zelo aktivno. Priredilo je velik javni nastop v proslavo 25-letnice obstoja in ob tej priložnosti razvil tudi društveni prapor. Sodelovalo je na vseh okrajnih in delno tudi na republiških tekmah. Člani, članice, mladinke in mladinci so postali okrajni prvaki v partizan, mnogobojju v IV. razredu. Na koncem prvenstvu pionirjev v Ptuj so osvojili prva mesta v vrsti pionirji obeh starostnih skupin in mlajše pionirke. Na republiškem prvenstvu partizanskega mnogobojja ob času prvega Slovenskega festivala so članice dosegle v IV. razredu prvo mesto, člani pa drugo. Zelo uspešno je nastopala tudi folklorna skupina, katero so si prišli ogledat v Markovce vsi inozemski delegati, ki so se udeležili mednarodnega kongresa folkloristov v Varaždinu. Tu so našli tudi glavni nastopi in uspehi društva, vendar je bilo teh še več. Seveda ima društvo tudi svoje težave, ki zelo ovirajo njegov razvoj. Tako je telovadnica v zelo slabem stanju in tudi telovadnice meri komaj 50x20 m in še to je med privatnimi njivami, kjer so vaje z žogo zelo otežene. Zato je bil sklep zboru, da skupno s solo pristopi h gradnji nove telovadnice, odnosno adaptaciji sedanjne prosvetne dvorane. Seveda to ne bo moglo biti uresničeno brez pomoči obč. LO Ptuj.

Vadba v društvu je bila zelo pestra vendar takšna, kot je za kraj dostopna. Poleg splošne telesne vadbe se društvo bavi še z vajami na orodju, plavanjem, igranjem z žogo, kolesarjenjem in narodno folkloro. Društvu manjka prednjakov. Tovariši, ki so delali do sedaj, se počasi starajo, mladih moči pa ni tako lahko dobiti za to delo, ki ni tako upoštevano kot bi moralo biti. Ob koncu so se pogovorili o letošnji mladinski akciji na cesti Ljubljana-Zagreb, katere se bodo udeležili mlajši pripadniki v večjem številu.

V novo vodstvo so bili izbrani v glavnem tovariši, ki so vodili društvo do sedaj, razen nekaj novih moči, kar je pravilno, ker je treba mladino tudi uvajati v opravljanje društva. OP

Za vsakogar nekaj zanimivega

Dr. Alojzij Trstenjak:

Kako so nekda odkrivali coprnice

Ena največjih zablod človeškega uma v 16. in 17. stoletju pri nas in sploh v Evropi je bilo čarovništvo. Vera v čarovnice ali coprnice je bila med ljudstvom razširjena tja do konca 18. veka, med izobraženimi sloji v mestih nič manj, kakor med neukim preprostim ljudstvom na deželi. Zal,

kaj sporekla, ji je on zabrusil v obraz, da je coprnica, na kar mu je ona rekla: kaj tebe briga, če jaz kaj znam! In še pred nekaj meseci mi je neka ženska pripovedovala ter dokazovala, da še sedaj znajo nekatere coprnice in da eno takšno pozna...

Coprnice so nekda očitali, da z vragovo pomočjo napravljajo neurje, delajo točo, povzročajo povodnje, bolezen pri ljudeh in pri živini, ali da jim lahko škodujejo na drug način. Od vrage da so ze to dobivale denar, za kar so mu morale zapisati svojo dušo in se udeleževati njihovih sestankov na Donački gori ali na Pohorju, kamor so jahale na metlah ali burkijah.

Človek se ne bi čudil, če so ljudje v dobi splošnega praznovanja verovali v čarovnice, nerazumljivo pa nam je danes, da so vanje verovali učeni ljudje, da

so vanje verovali pravniki, visoki državni in cesarji ter proglasili čarovništvo celo za zločin, ki se je kaznoval s smrtjo na grmadi. Cesar Ferdinand III., ki je vladal od 1637 do 1654, je namreč določil, da se naj čarovništvo, ki se vrši v očitni ali skriti zvezi s hudičem in napravlja ljudem škodo, kaznuje s smrtjo, ki se pri spokornih ljudeh in če škoda ni velika, lahko omili na ta način, da se »coprnice« prej obglavi in potem seže.

Čarovnice so torej žive sežigali, ali pa so jih prej obglavili oziroma obesili (v časih po Ferdinandu III.) in potem sežigali. Če obtožena ženska ni priznala krivde, katere so jo obdolžili, so jo dali na natezalnico in toliko časa mučili, da je izpovedala — največkrat najneverjetnejše — reči, ki jih je »pocenjalas«. Neko 70 let staro Središčanko so pri

osmoškem sodišču v gradu leta 1677 celo tako mučili, da je v zaporu od bolečin umrla, ker ni hotela priznati, da je coprnica. Sodnik, ki je vodil proti njej kazensko razpravo, pa se je kar javno hvalil, da je pred tem obsodil že 35 žensk zaradi čarovništva na smrt s sežiganjem na grmadi.

Človeka kar stresa od groze, če začne razmišljati, kam je tedaj zabredel človeški um, da je država oblast z najhujšimi mučnimi sredstvi izsiljevala od žensk priznanje, da so coprnice, da so jih potem žive sežigali na grmadah. Prej omenjeni sodnik niti ni prizanesel noseči ženski, ki je bila doma v Cvetkovcih, ko jo je obsodil na smrt zaradi čarovništva. Z izvršitvijo kazni je počakal, da je porodila. Šest tednov po porodu jo je dal usmrtiti in na grmadi sežgati...

Centralna kurjava

Centralno kurjavo, brez katere si moderne zgradbe ne moremo misliti, je iznašel leta 1837 angleški inženir Perkins. Nekaj let pred to iznajdbo je neki angleški arheolog odkril v Sylchestru staro rimsko naselje, v katerem so bili jasno vidni sledovi, da so bile hiše že v rimski dobi ogrevane s centralno kurjavo. Medtem ko so se znanstveni krogi čudili sijajnemu načinu ogrevanja starih Rimljanov, pa je inž. Perkins pohitel in s pomočjo sredstev tedanje tehnike ustvaril nov sistem centralnega ogrevanja, za katerega mu je dalo pobudo arheološko odkritje.

Visoka športna morala

Severnjski so znani ne le po svoji poštenosti, ampak tudi po delavnosti, posebno pa po svojih športnih uspehih in smislu za šport. Tako sta se dva finska študenta, potujoča skozi Nemčijo, ustavila v mestu Ibbenbüren, kjer sta izvedela, da gradijo športni stadion. Prokinala sta potovanje in kljub veliki vročini osem dni delala pri graditvi športnega prostora.

»Faraonski« kompleks

V Cincinnatiju v ZDA je nedavno umrla bogata vdova Florence Gow v 84. letu starosti. Po njeni smrti so presenečeni sorodniki zvedeli, da je vse svoje znatno premoženje zapustila veliki mu gradbenemu podjetju, ki naj bi nad njenim grobom zgradilo največjo piramido sedanosti. Sorodnikom je z veliko težavo uspelo prepričati sodišče, da je starka болоvala od »faraonskega« kompleksa. Oporoka je proglašena za neveljavno in največje piramide sedanosti ne bo.

DOBER PLEN

Argentinski športni šampion Antonio Abertondo se je odločil, da bo obesil svoj šport na klin. Pred nedavnimi je poskusil namreč preplaviti 500 km dolgi tok Mississippija. Po 65 urah plavanja so ga spremljevalci onesveščene potegnili iz vode. Ko je prišel k sebi, je zdravnik ugotovil, da je na plavalčevem telesu okoli 80 ran, ugrizov rib in želv. »Tako hudobnih rib pa še nisem doživel,« je rekel Antonio.

Ultrazvoki za zdravljenje kostnega raka

V Združenih državah preizkušajo možnost zdravljenja kostnega raka z ultrazvočnimi valovi.

Po poročilih znanstvenikov s klinike v Rochesteru v državi Minnesota, so laboratorijski poskusi na živalih pokazali, da je to vrsto raka možno z ultrazvokom vsaj delno ozdraviti. V nekaterih primerih zdravljenja kostnega raka pri zajcih, so uničili z ultrazvokom do 90 odst. rakastega tkiva. Rakaste celice pri tem uničuje izredno velika toplota, ki jo razvijajo ultrazvočni valovi. Posebno se odlikujejo po tem, ker se da njihovo delovanje usmeriti na strogo omejeno področje in je mnogo učinkovitejšo, kot pa katero koli drugo sredstvo.

DOLGA POT

Norveška prekooceanska ladja »Stavanger-fjord« je na svojem povratku iz New Yorka v Oslo naletela na strašen vihar, ki je besnel polnih devet dni. Ob tej priložnosti se je ladja zlomila krmilo. Da je ladja prispela domov, je morala napraviti nič manj kot 13.000 cik-cak linij.

NOVI HELIKOPTERJI

V Ameriki so izgotovili nove helikoptere na reaktivski pogon. Uporabljali jih bodo v vojne namene. Novi helikopter lahko sprejme dve do tri osebe in nese toliko tovora, kot sam tehta, t. j. okoli 250 kg. Njemstvo kolese ima smučke, ki mu pri pristajanju dobro služijo.

pri taksacijskih meritvah in odkazovanju dreves za sečnjo ter pri urejanju gozdnih zemljišč. Toda nekateri lastniki oziroma koristniki gozdov še tega niso storili.

Zato Oddelek za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Ptuj **POZIVA** vse lastnike, posestnike in koristnike gozdov na območju občine Ptuj, da brezpogojno do 30. marca 1958 omejijo in na viden način označijo (z mejniki iz kamnov, jarki itd.) meje svojih gozdnih zemljišč. Kdor do navedenega roka ne bo označil meja svojih gozdnih zemljišč, bo to storjeno na njegove stroške.

Odd. za gospodarstvo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega, nepozabnega moža in očeta

FRANCA NOVAKA

poštnega upokojenca se iskreno zahvaljujemo vsem za izraze sožalja, darovane lepe vence in številno spremstvo na njegovi zadnji poti, gospodu proštu pa za tolažilne besede ob odprtem grobu. Posebno se zahvaljujemo dr. Neudauerju za požrtvovalno zdravniško pomoč v času njegove težke bolezni.

Ptuj dne 10. 2. 1958

ZALUJOČI OSTALI

Umetni smaragd

V Kanadi so pred kratkim naredili ogromen umetni smaragd, ki ga smatrajo za enega največjih in najlepših na svetu. Dragoceni umetni kamen ima 1100 karatov, največji naravni smaragd pa ima 1.548 karatov. Da je kamen umeten, ugotovijo samo z najbolj preciznimi mikroskopi.

NOVO ŽIVLJENJE

Otok Monte-Bello, na katerem so 1952. leta delali poskuse z atomsko bombo, je še vedno zelo radioaktivno. Neka komisija angleških strokovnjakov, ki je otok pred kratkim obiskala, je ugotovila, da je dostop možen samo s posebnimi varnostnimi oblekami. Rastlinstvo zopet bujno raste, pa tudi morje okoli otoka je že polno rib in želv.

Meso kengurjev za prehrano človeštva

Neki profesor živalske fiziologije v ZDA priporoča za povečanje prehrane človeštva meso kengurjev, kunccev in celo gladalcev. Pripomnja pa, da bo treba verjetno precej časa, da se ljudje sprijamijo s tem mesom.

Vsekakor poudarja, da je treba iskati glavni vzrok v pomanjkanju mesa za prehrano naraščajočega človeštva v dejstvu, da se je navadil človek na meso samo nekaterih živali. Goveda in prašiči niso najcenejše živali za pridelovanje mesa, ovce pa upoštevajo človek za svojo prehrano samo zato, ker potrebuje njeno volno. Kengurji, kuncji in razni gladalci se hitro plodijo in je njihovo meso zato celo ceneje. Zlasti plodni so kengurji, katerih meso označujejo za zelo okusno.

Japonska na prvem mestu pri gradnji ladij

Statistični podatki o gradnji ladij v letošnjem letu povedo, da se je Japonska spet povzpela na prvo mesto v ladjedelništvu. Na drugem mestu je Velika Britanija, na tretjem pa Zahodna Nemčija (7).

Babice so boljše

Neko angleško podjetje je ugotovilo, da so stare mame primernejše za telefonsko službo kot mlajše ženske moči. Podjetje, ki proizvaja elektronske naprave, je zaposlilo na tekočem traku 25 starejših žensk, ki so z delovno vneto na tem področju izpodrinile vse mlajše teknikice.

Lovsko letalo iz magnezija

V celoti izdelano lovsko letalo iz magnezija so pred kratkim zgradili zato, da bi preizkusili, če je magnezij primeren za letalsko industrijo. Magnezij bi nadomestil aluminij. Tvrdka, ki je izdelala to letalo, je mnenja, da bi gradnja letal iz magnezija skrajšala gradbeno dobo za eno petino.

Največje morske globine

Ameriški znanstveniki se v teh dneh že dalj časa ukvarjajo z merjenjem morskih globin v Tihem oceanu. Ta merjenja imajo namen, da bi znanstveniki odkrili največjo globino morja. Upajo, da bodo našli globine tudi preko 12

tisoč metrov. Do danes so že odkrili znane morske globine v Marjanskem rovu v bližini Guame, ki znašajo približno 10.000 metrov, medtem ko je v Atlantskem oceanu znana le ena globina s preko 9000 metrov.

HOTELSKA NOVOST

V nekem hotelu so vpeljali nov način zbujanja gostov, ki žele, da jih zbude ob določeni uri. Namesto zbujanja po vratih, ki moti spanje gostov v sosednih sobah, naj bi po novem stopila v sobo

sobarica z zajtrkom na pladnju in obzirno zbudila gosta.

Vse je šlo ko po maslu, dokler ni eden izmed gostov doživel tole:

Ob določeni uri stopi v sobo sobarica z zajtrkom na pladnju. Isti trenutek pozvonijo telefon.

»Prosim, poglejte, kdo kliče,« de zaspani gost sobarici.

Sobarica odloži pladenj, stopi k telefonu in de:

»Gospod še leži v postelji. Ali naj pride k telefonu?«

Odgovoril je samo krik. Gosta je namreč klicala njegova žena.

Za dom in družino

VARČUJTE ČEVLJE

Preden prvič obujete čevlje, jim s smrkom zdrgnite podplate in namažite s firnežem nekajkrat zapovestjo. Podplate tako ne bodo propuščali vlage, bodo mehkejši in bolj trpežni ter ne bodo škripali. Razen tega je dobro, če že nove čevlje natrete z dobro kremo za čevlje. Čim mehkejšje je gornje usnje, tem finejšo ščetko morate uporabljati.

Brž ko čevlje sezujete, jih denite na kopito. Lakaste čevlje nagačite s papirjem. Če so čevlji vlažni, jih nikakor ne smete sušiti blizu peči, ker postane usnje trdo in začne pokati. Če so športni čevlji le otrdeli, jih pazljivo namažite z ricinovim oljem in kmalu se bo usnje spet zmehčalo.

Predvsem pa pomnite: ni dovolj, da čevlje samo vsak dan očistite in namažete. Če so čevlji mesecih se na koži nabere plast prahu, maščobe in blata; to plast je treba odstraniti z bencinom in šele potem namazati s kremo.

Gumijasto obutev umivajte z mlačno vodo. Hranite jo na hladnem, preko poletja jo pa korenito namažite z glicerinom, da ne bo pokala.

Semiš čevljev ne smete čistiti vlažnih. Ko so suhi, jih očistite z čisto ščetko ali z radirko. Maščobe sčistite z bencinom.

HUJŠANJE

Človek hujša od bolezni, od hrane, ki nima zadosti kalorij, ali od preveč enolične hrane.

Hujšanje je ponavadi znamenje bolezni, ki se lahko v začetku zdravi in pozdravi. Zato moramo biti ozreznji in poskušati takoj ugotoviti vzrok hujšanja. Če ne moremo sami, se posve-

tujmo z zdravnikom. Zelo hitro hujšajo tisti, ki zbolijo od tuberkuloze, sladkorne bolezni, živčnih bolezni ali raka.

Pri hitrem hujšanju se najprej potrošijo rezerve masti. Od tega postane koža suha in ohlapna, mišice slabijo, fizična moč peša in človek se »slabo počuti«. Možgani in živčni sistem ne trpita toliko od hujšanja.

Hujšamo tudi lahko od slabe prehrane, povečanega želodca, bolezni ledvic in od vseh bolezni, ki so zvezane z visoko vročino, pri kateri se pojača proces izgorjevanja v telesu.

Zelo slabo znamenje je tudi, če hujša dojenček, ki bi moral vsak dan pridobiti na teži. V takem slučaju se moramo takoj posvetovati z zdravnikom.

Hujšanje zdravimo z debelilno kuro, ki je čisto važno pomožno sredstvo za zdravljenje bolezni, ki je hujšanje tudi povzročila, (na primer tuberkuloza in resne nervoznosti).

PLESEN NA KLOBASI

Tudi manjše zaloge živil zahtevajo veliko pozornost gospodinje. Čim se pokaže najmanjša pokvarjenost, je treba odpomoči.

Kadar opazimo na zunanosti kože na klobasi belo plesen, še ni posebno nevarno za notranjost klobase. Na vsak način moramo takoj plesen odstraniti. To storimo s soljo. Vzememo pest soli in ribamo klobaso toliko časa, da postane suha. Sol namreč uniči bakterije, da se nam klobasa spet nekač časa ohrani. Vsekakor je napad plesni znak prevlažnega zraka v shrambi. Če imamo večjo zalogo klobas, jih je treba takoj prenesti v drug prostor ali pa takoj uporabiti.

Oglašni in objave

Prodajam

Pocenil prodam radijski aparat znamke »Philips«, Vprašajte Vičava 9, Ptuj.

Več mizarskega orodja ter furnirno stikalnico prodam. Naslov v upravi.

Hišo z gospodarskim poslopjem, vrt in pašnik v Budini v bližini Ptuja ob glavni cesti prodam. Naslov v upravi.

Novo dograjeno hišo z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje prodam. Vprašajte Prepolje 5a, Starše.

Dobro ohranjen moški šivalni stroj »Singer« prodam. Naslov v upravi.

Hišo z gospodarskim poslopjem in 4 ha posestva v Orešju ob Dravi prodam. Vprašajte Orešje 24, ob Dravi.

Prodajam 3 breje koz. Vprašajte Vičavska pot 16.

Hišo z gospodarskim poslopjem in 6 ha zemlje vseh kultur na prometni cesti v bližini Mari-bora prodam. Vprašajte Kramberger, Gočova 21. Gradišče v Slovenskih goricah.

Več stavbišnih parcel po 14 arov ob cesti, tri minute od hajdinske postaje prodam. Vprašajte Zagrebška 41, Ptuj.

Izgubljeno

Najditelja usnjenih rokavic naprošam, da jih proti nagradi vrne v upravi lista.

Prodajam

Delavski svet Zadružnega trgovskega podjetja »Slovenske gorice« Ptuj

razpisuje delovno mesto

KLETNEGA DELAVCA

Pogoji: 2 leti prakse ter popolna osnovna šola.

Plača: po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na Zadružno trgovsko podjetje »Slovenske gorice« Ptuj najkasneje v 15 dneh.

Kmetijsko gospodarstvo »Polje«, Sobotinci

razpisuje mesto

RAČUNOVODJE

Pogoj: večletna praksa v knjigovodstvu ter znanje knjigovodstva na kmetijskih posevkih.

Nastop službe po dogovoru, družinsko stanovanje zagotovljeno.

Honorarno pisarniško moč takoj sprejme Agencija Ptuj. Plača dobra plus provizija.

RAZGLAS

Po odredbi Sveta za kmetijstvo OLO Ptuj o obveznem označevanju meja gozdnih zemljišč (Ur. vestnik okraja Ptuj št. 6/57) so morali vsi lastniki, posestniki in koristniki gozdov do 30. okt. 1957 na viden način označiti meje gozdnih zemljišč, da bi se tako olajšalo delo gozdnim organom